

De Stemming van 29 mei 2016

We zitten in feite al weer 3 maanden in een periode met vrijwel geen wijzigingen in de electorale aanhang. De laatste wijziging van enige omvang was in februari waar de VVD aantrok na afloop van het Correspondents' Dinner. De PVV zakte toen wat terug van hun recordscore van 42 zetels van 5 maanden geleden. Blijkbaar is het beeld van de verschillende partijen behoorlijk ingesloten en doen zich weinig verassingen voor. Na de zomer, dan is het nog maar 6 maanden voor de verkiezingen, zou een fase kunnen aanbreken waarbij het electoraat weer meer in beweging komt.

zetels	TK2012	15-05 2016	22-05 2016	Versch in 1 wk
VVD	41	23	24	1
PvdA	38	8	8	
PVV	15	37	37	
SP	15	15	15	
CDA	13	18	17	-1
D66	12	13	13	
ChristenUnie	5	6	6	
GroenLinks	4	17	16	-1
SGP	3	3	3	
Partij voor de Dieren	2	4	4	
50PLUS	2	5	5	
DENK		1	2	1
Totaal	150	150	150	
VVD+PvdA	79	31	32	1
VVD+CDA+D66+PvdA	104	52	53	1
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	71	70	-1
VVD+CDA+D66+SP	81	69	69	
VVD+CDA+SP+GroenLinks	73	73	72	-1

De enige partij, waar het onduidelijk is wie de lijsttrekker wordt, is de PvdA. De keuze die bij de PvdA gemaakt wordt, zou wel eens een grote invloed kunnen hebben op de dynamiek van de volgende Tweede Kamerverkiezingen.

Een sleutelvraag daarbij is wat Diederik Samsom gaat doen. Aboutaleb heeft aangegeven niet tegen hem in het strijdperk te treden als hij zich wel verkiesbaar stelt. In ons onderzoek zijn we dieper ingegaan op wat de kiezers vinden. Daarbij zijn twee groepen onderscheiden: degenen die nu (nog) PvdA stemmen en degenen die in 2012 PvdA stemden.

Van degenen die nu nog wel PvdA stemmen geeft 43% aan dat men wel wil dat Samsom zich weer kandidaat stelt en 38% niet. Bij degenen die in 2012 PvdA stemden is die verhouding duidelijk anders: 25% tegen 55%. Dit verschil is logisch, omdat de -kleine- groep die nu nog wel PvdA stemt, beduidend positiever over Samsom denkt, dan de -veel grotere- groep die in 2012 PvdA stemde.

Moet Samsom zich weer kandidaat stellen als lijsttrekker voor de PvdA?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemde PVDA in 2012	Stemt nu PvdA
Ja	25%	25%	43%
Nee	41%	55%	38%
Geen voorkeur	34%	20%	19%
Totaal	100%	100%	100%

Als Samsom zich kandidaat stelt en Asscher is zijn tegenkandidaat, dan zien we bij beide groepen Asscher er beter uitkomen dan Samsom. Dat is het sterkst het geval bij de PvdA-stemmers uit 2012.

Wie moet er lijsttrekker worden als Samsom zich wel kandidaat stelt?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemde PVDA in 2012	Stemt nu PvdA
Samsom	15%	17%	32%
Asscher	42%	53%	49%
Geen voorkeur	43%	30%	19%
Totaal	100%	100%	200%

¹ - zie volgende pagina

Als Samsom zich niet kandidaat stelt en het zou gaan tussen Asscher en Aboutaleb dan zien we dat bij de huidige groep PvdA-stemmers de verhouding vrijwel gelijk is. Bij de kiezers uit 2012 wordt Aboutaleb veel vaker genoemd. Hoewel wij geen steekproef hebben van PvdA-leden verwachten wij wel dat de PvdA-leden qua opvattingen meer lijken op de huidige PvdA-stemmers dan op de PvdA kiezers uit 2012. Dus als er een tweestrijd komt tussen Asscher en Aboutaleb dan zou het best nog wel eens spannend kunnen worden wie door de PvdA-leden wordt gekozen als lijsttrekker.

Wie moet er lijsttrekker worden als Samsom zich niet kandidaat stelt?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemde PVDA in 2012	Stemt nu PvdA
Aboutaleb	41%	46%	42%
Asscher	29%	17%	43%
Geen voorkeur	30%	34%	15%
Totaal	100%	100%	100%

72% van de Nederlanders denkt dat op het Ministerie van Justitie en Veiligheid wel een doofpotoperatie heeft plaatsgevonden inzake het bedrag dat betaald is bij de Teevendael en 16% niet. Alleen bij de VVD-kiezers is de verhouding 50-50. Bij de kiezers van andere partijen is er weinig twijfel t.a.v. dit onderwerp.

Denkt u dat er wel bewust geprobeerd is het aantreffen van het bedrag in een back-up van de computers, weg te houden van de Tweede Kamer, dus in de doofpot te stoppen?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Base	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Ja	72%	85%	42%	73%	65%	62%	82%	68%	73%
Nee	16%	7%	42%	18%	17%	27%	5%	20%	12%
Weet niet/geen antwoord	12%	8%	16%	10%	17%	11%	13%	12%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

49% wil dat over dit onderwerp een Parlementaire enquête wordt gehouden. Alleen bij de kiezers van PVV en SP is daar een duidelijke meerderheid voor. Bij de andere partijen juist niet.

Vindt u dat er een Parlementaire enquête gehouden moet worden over dit onderwerp, zodat iedereen onder ede gehoord kan worden?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Base	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Ja	49%	67%	18%	37%	36%	34%	66%	43%	42%
Nee	43%	28%	77%	56%	53%	56%	23%	46%	52%
Weet niet/geen antwoord	8%	5%	5%	7%	11%	10%	11%	11%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

44% wil dat Minister van der Steur aftreed en 44% wil dat niet. Ook hier zien we dat bij de kiezers van PVV en SP wel een meerderheid hier voor is, maar bij de kiezers van andere partijen niet. Bij de huidige kiezers van de twee regeringspartijen is een grote meerderheid tegen.

Vindt u dat Minister van der Steur nu moet aftreden naar aanleiding van het rapport?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Base	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Ja	44%	67%	10%	26%	24%	26%	63%	37%	45%
Nee	44%	25%	84%	60%	62%	59%	22%	45%	42%
Weet niet/geen antwoord	12%	7%	6%	14%	14%	14%	15%	18%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er is wel een meerderheid van kiezers die de samenvoeging van het onderdeel Veiligheid bij het Ministerie van Justitie na de volgende verkiezing wil terugdraaien.

Vindt u dat het Ministerie van Justitie waar sinds 2010 ook het onderdeel Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan was toegevoegd, na de volgende verkiezingen weer zonder het onderdeel Veiligheid verder moet?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Base	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Ja	55%	55%	45%	63%	49%	65%	60%	57%	49%
Nee	26%	26%	41%	28%	29%	24%	19%	22%	35%
Weet niet/geen antwoord	19%	20%	14%	10%	22%	11%	22%	21%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%